

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у четвртој години студија

Студијски програм за образовање васпитача

школска 2016/17. година

Изборни методички курс I

- Методика дикције и реторике
- Основе реторике – методички аспект
- Методика информатичког образовања
- Млади јунак у савременом српском роману за децу – методички аспект
- Развијање интегрисаног курикулума у раду са децом предшколског узраста

Изборни методички курс II

- Упознавање околине кроз покрет
- Активности у природи
- Деца у улози чувара природе
- Сценска уметност – методички аспект
- Обликовање дидактичких средстава
- Хор IV

По наставном плану Факултета, студенти четврте године бирају један изборни предмет, из наведене области (*Методички курсеви I и II*). Заокружите, на основу предложеног програма, два предмета који желите да слушате у седмом семестру, означавајући их по степену важности бројевима 1 и 2.

Изборни методички курс I

МЕТОДИКА ДИКЦИЈЕ И РЕТОРИКЕ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Вељко Брборић

Циљ предмета: Поправљање знања из дикције и реторике и поправљање културе говора.

Садржај предмета: Настава *Методике дикције и реторике* треба да омогући студентима, будућим наставницима, да стекну нова и ваљано користе већ стечена знања из дикције и реторике. Предмет ће омогућити студентима да коригују грешке у говору и писању и да још боље схвате значај језика у комуникацији.

Студенти ће додатно обрађивати све битне елементе културе говора, дикције и реторике (говорни апарат, дисање, гласовни систем српског књижевног језика, српски књижевни акценат, акценатске целине, реченичнау интонацију; правилност, логичност и јасност, сликовито излагање и изражавање, стил и његове особине.

Значај беседништва за општу културу и за наставнички позив. Комуникација, информација и језик. Култура говора и стилистика. Појам и елементи реторике. Говорник: гест мимика и кретање; аудиторитум и његове врсте; страх и трема; Основне врсте говора, припрема за држање говора.

Литература:

- **СЈП 2004:** Павле Ивић, Иван Клајн, Митар Пешикан и Бранислав Брборић, *Српски језички приручник*. Београд: Београдска књига.
- **Цветановић 2000:** Владимир Цветановић, *Основе културе говора и реторике*, Београд: Војноиздавачки завод.
- **Шипка 2008:** Милан Шипка, *Култура говора*. Нови Сад: Прометеј.

■ ОСНОВЕ РЕТОРИКЕ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено, семинарски рад ■ Статус: изборни ■ проф. др Војислав Јелић

Циљ предмета: Упознавање студената са основама античке реторике и њеном структуром и реторским стилем. Тумачење најпознатијих текстова о античком говорништву.

Садржај предмета: Настава реторике у античким школама, појам реторике и њене дефиниције, реторика као наставни предмет у српско-латинским школама, приручници за реторику и њихов историјат, припремне вежбе за беседнике – прогимназмата, басна и прича о животињама, наравоученија као теме за писмене саставе, хрија и њен историјски развој, како се пишу огледи, расправе и писмени састави, како се одређују наративне целине у књижевном делу, приповедање и опис, похвала и куђење као обрасци за есеј.

Литература:

- **Афтоније 1997:** Афтоније, *ПРОГΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ретора Афтонија (припремне вежбе за беседнике)*. Предео Војислав Јелић. Нови Сад: Матица српска; Београд: САНУ.
- **Јелић 2001:** Војислав Јелић, *Античка и српска реторика*. Београд: Чигоја штампа.
- **Нушић 1934:** Бранислав Ћ. Нушић, *Реторика*. Београд: Геца Кон.

■ МЛАДИ ЈУНАК У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ РОМАНУ ЗА ДЕЦУ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: 20–22 ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Јелена Панић Мараш

Циљ предмета: Упознавање студента са променама обликовања јунака у савременом српском роману за децу, присуством елемената медијске културе и оспособљавање за самостални рад на часу српског језика и књижевности. Студенти се кроз истраживачки рад, у форми есеја оспособљавају за тумачење савремених књижевних дела.

Садржај предмета: Појам и одређење књижевног јунака у књижевности за децу; Књижевни јунак у омладинском роману; Књижевни јунак у фантастичном роману; Књижевни јунак у постмодернистичком роману за децу; Типови књижевног јунака у савременом српском роману за децу: усамљено дете, осетљиво дете, сеоско дете у градској средини, предмети као јунаци и људи са друштвене маргине, измештено дете, дечаци и девојчице као носиоци различитог типа дискусура. Анализа и тумачење књижевног јунака у делима Дејана Алексића, Весне Алексић, Игора Коларова, Моме Капора, Иване Нешић, Милорада Павића, Јасминке Петровић, Уроша Петровића, Градимира Стојковића, Гордане Тимотијевић и других савремених писаца по избору студента.

Литература:

- **Пијановић 2014:** Петар Пијановић, „Култни роман српске цинс-прозе“. *Изавови граничне књижевности*. Београд: Учитељски факултет, 139–161.
- **Опачић 2011:** Зорана Опачић, „Усамљено дете као нови тип јунка у српским романима за децу“. *Детињство*. 37, 3/ 4. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 12–20.
- **Пешикан-Љуштановић 2012:** Љиљана Пешикан-Љуштановић, „Фантастични свет Уроша Петровића – између хорора и хумора“. *Госпођи Алисиној десној ноzi*. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 113–127.
- **Панић-Мараш 2013:** Јелена Панић-Мараш, „Интермедијални експеримент у роману за децу и остале“. *Детињство*, 40, 2. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 12–20.
- **ЕКЈ 2013:** *Енциклопедија књижевних јунака*. Београд: Невен.
- **Мекалум 2013:** Робин Мекалум, „Текстови вишег реда: метафикција и експериментисање текстом“. *Тумачење књижевности за децу*. Београд: Учитељски факултет, 217–237.

Додатна литература:

- **Флакер 1976:** Александар Флакер, *Проза у траперицама*. Загреб: Либер.
- **Николић 1979:** Милија Николић, *Књижевно дело у наставној пракси*. Београд: Научна књига.

■ МЕТОДИКА ИНФОРМАТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић, проф. др Мирослава Ристић

Циљ курса/предмета

Настава предмета Методика информатичког образовања треба да омогући студентима овладавање основим знањима везаним за планирање и реализацију наставних садржаја из области информационах технологија и вредновање ученика.

Садржај курса/предмета

Дефинисање појма информатичког образовања. Моделовање садржаја информатике како би био разумљив деци млађих узраста. Креирање припрема и методичко упутство за реализацију наставе у области информационах технологија. Иновације у информатичком образовању. Компаративна анализа модела информатичког образовања у свету и код нас. Усавршавање наставника и стручњака других профила коришћењем WEB подржаних извора информација. Евалуација знања и праћење напредовања ученика у области информатичког образовању. Комбинација традиционалних метода и облика рада са савременим дидактичким медијима. Повратна информација у реалном и у одложеном времену у функцији моделовања диференциране наставе. Интегративна настава у информатичком образовању. Интерактивна настава у информатичком образовању.

Литература:

1. Бранковић, Драго и Мандић, Данимир (2003): *Методика информатичког образовања*, Филозофски факултет, Бања Лука и Медиограф, Београд

2. www.edu-soft.rs

Облици наставе

Предвиђено је да се садржаји овладају активним учешћема на предавањима и вежбама.

7. Повезаност са другим предметима

Наставни садржаји су повезани са Педагошком информатиком и Образовном технологијом.

8. Вредновање студентских постигнућа

провера знања (укупно 100 поена)

активност у току предавања: 10

семинарски рад: 60

усмени испит: 30

услов за излазак на испит (потребан број поена): 70

■ РАЗВИЈАЊЕ ИНТЕГРИСАНОГ КУРИКУЛУМА У РАДУ СА ДЕЦОМ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 2+0 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: практично и усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Зорица Ковачевић

Циљ предмета: Оспособљавање студената за осмишљавање и развијање интегрисаног курикулума васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста и креирање средине подстицајне за учење деце предшколског узраста

Садржај предмета: Курикулум – различита схватања значења појма у теорији и пракси; Интегрисани наспрам дисциплинарног курикулума; Полазишта у програмирању интегрисаног курикулума; Прикупљање и анализа података о могућностима, интересовањима, потребама и искуствима деце; Дефинисање могућих тема васпитно-образовног рада са децом; Тематско планирање као интегрисани, интердисциплинарни и проблемски приступ планирању; Покретање и развијање тематских пројеката; Праћење и документовање процеса учења.

Литература:

- Клеменовић Ј. (2009): Савремени предшколски програми. Нови сад: Савез педагошких друштава Војводине, Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Павлов“.
- Крњаја, Ж. (2014): Дисциплинарни или интегрисани курикулум. *Настава и васпитање*, 63 (2), 189-202.
- Милјак, А. (2007): Теоријски оквир сукострукције курикулума раног одгоја. У Превишић, В. (ur.), *Kurikulum* (str. 205-252). Zagreb: Zavod za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Školska knjiga.
- *Правилник о Општим основама предшколског програма* (2006). Београд: Просветни гласник (14).
- Павловић-Бренеселовић, Д. (2010): Добробит детета у програму наспрам програма за добробит. *Настава и васпитање*, 59 (2), 251-263.
- Павловски, Т. и сар. (1997): *Тематско планирање у деčјем вртићу*. Београд: Филозофски факултет, Институт за педагогију и андрагогију.
- Вудхед, М (2012): *Различите перспективе о раном детинству: теорије, истраживање и политика*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду, СІР – Центар за интерактивну педагогију.

Изборни методички курс II

■ УПОЗНАВАЊЕ ОКОЛИНЕ КРОЗ ПОКРЕТ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Даница Циновић Којић

Циљ предмета: да студенти стекну знања и вештине како да организују и реализују физичке активности са предшколском децом у природи. Очекује се да студенти прошире теоријска знања о значају активности у природи; упознају основне законитости и организацију активности у природи и развију потребне вештине и схвате праву вредност природних фактора и њиховог утицаја на целокупан дечји развој.

Садржај предмета: Предмет покрива банку активности у природи укључујући: активности у дворишту предшколске и школске установе, активности у парку, шетње и излете, активности на планини (лето-зима), активности на снегу (лето-зима), активности у води и са водом, активности на леду, вожњу бицикла, трицикла, тротинета, ролера.... Теме-лекције су дате кроз међусобно повезане програмске целине, играонице Садржаји играоница представљају тематска подручја кретања и игра у природи.

Литература:

- Циновић, Којић, Д. (2007). *Играонице*. Београд: Учитељски факултет, стр. 08-31, 40-71, 80-88.
- Циновић-Којић, Д. (2011/12). *Акредитовани семинари* (Обима око 100 страна).
- Перих, Д.; Цветковић, Н. (2003) *Буди прав-бићеш здрав*. Младеновац: стр. 41-92, 103-119.

■ АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 (15+15) ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: практично и теоријски ■ Статус: изборни ■ проф. др Драган Мартиновић, асс. мр Драган Бранковић и проф. др Драгољуб Вишњић

НАПОМЕНА: Због специфичности предмета, вежбе се изводе кумулативно у трајању од 3 до 5 часова у току семестра, за време викенда, односно у виду мини логоровања за време летњег распуста, по окончању јунског испитног рока.

Циљ предмета: Настава предмета *Активности у природи* треба да студентима омогући стицање знања кроз теоретска предавања и практичне вежбе на терену. Циљ ће бити постигнут када спознају важност безбедног боравка у природи, препознају праве опасности и науче да исте превазиђу. Студенти треба да схвате праву вредност природе, значај њеног очувања у светлу савремених еколошких стремљења. На крају они треба да се упознају са реалним могућностима природе, да се у њој реализује део обимног програма наставе у природи из области физичког васпитања и рекреације, општих знања из живота и стварања навика за сталним посећивањем природе кроз рекреативне облике активности.

Садржај предмета: Програм предмета *Активности у природи* покрива више дисциплина и области: упознавање природе и њених законитости у изворном облику, обучавање вештина у сналажењу у природи, спознаји опасности, лепота и вредности природе у простору физичке културе, начине оптималног и безбедног боравка у природи, изучавање садржаја од значаја за правилно коришћење свих позитивних фактора у функцији здравља, едукације и рекреације. Предмет је уско повезан са Програмом наставе физичког васпитања ученика основних школа, програмима предшколских установа и неких савеза и асоцијација. Важно је напоменути да се велика већина програма реализује кроз практичне вежбе и провере стечених знања на самом терену у природи.

Литература:

- Вишњић, Д. и Мартиновић, Д. (2005). *Методика физичког васпитања*, Београд: БИГЗ PUBLISHING.
- Мартиновић, Д. и Бранковић, Д. (2012). *Основе физичког васпитања и спорта*, Београд: Драслар партнер.

- Милетић, К. В. (2011). *Изназ иза отворених врата – активности у природи, филозофија модерног живота*. Београд: Самостално издање аутора.
- Савић, М. З. и Милетић, Ј. К. (2012). *Активности у природи*. Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Нишу.

■ ДЕЦА У УЛОЗИ ЧУВАРА ПРИРОДЕ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Зорица Веиновић

Циљ предмета:

Оспособљавање студената за планирање и реализацију активности очувања животне средине у раду са децом предшколског и млађег школског узраста (циљеви из области образовања за животну средину и одрживи развој)

Садржај предмета:

1. Образовање за животну средину и образовање за одрживи развој. Основне карактеристике и значај. Кључне компетенције и систем вредности које је потребно развијати код деце. Обавезе (европски и национални оквир), улога и значај васпитача и учитеља у реализацији циљева из ове области у раду са децом.

2. Методички аспекти образовања за животну средину/ одрживи развој. Значај и улога активног учења, савремених модела и облика рада у остваривању циљева из области образовања за животну средину/одрживи развој. Активности/часови *о* природи *у* природи. Холистички приступ у области образовања за животну средину/одрживи развој: карактеристике и значај. Примери активности из области образовања за животну средину/одрживи развој у раду са децом предшколског и млађег школског узраста (у оквиру *Упознавања околине*, односно предмета *Свет око нас/Природа и друштво* и *Чувари природе*): истраживање проблема у животној средини, њихових узрока, последица и могућих решења, као и развијање одрживих (еколошки пожељних) навика кроз игру, пројекте, експерименте и др.

Литература:

1. Зорица Веиновић (2006): *Образовање за одрживи развој и настава природе и друштва, Иновације у настави*, 4, Београд, стр. 67 – 77. (10 страна)
2. Веиновић, З. (2013). *Потрошачки начин живота и проблеми у животној средини у настави природе и друштва*. (Докторска дисертација). Београд: Учитељски факултет Универзитета у Београду, стр. 66-98; 247-272. (57 страна)
3. Вилотијевић, М. И Вилотијевић, Н. (2008). *Иновације у настави*. Врање: Учитељски факултет. (одабрана поглавља, укупно: 45 страна)

■ СЦЕНСКА УМЕТНОСТ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Јадранка Барзут, наставник

Циљ предмета: Упознавање студената са најзначајнијим темама и истраживањима сценске уметности, приступима и методама рада и развијање способности за креативно примењивање тих сазнања у пракси. Стицање способности за рад са децом на стварању сценског чина.

Садржај предмета: Елементи позоришне представе, функционална и естетска улога. Од драмског текста до позоришне представе: корак по корак. Појединачне вежбе и тимски рад. Простор и време у представи. Костими, сцена, музика и светлост као битни елементи позоришне преставе. Стваралачко уграђивање појединачних елемената у целину позоришне представе.

Исход предмета: Јавна извођења позоришне представе.

Стандард рада: Предавања се реализују у групи до 20 студената (укупно, за оба смера).

Литература:

- Брук 1996: Питер Брук, *Празан простор*. Београд: Лапис.

- **Венстен 1983:** Андре Венстен, *Позоришна режија (њена естетска улога)*: Универзитет уметности у Београду.
- **Клајн 1979:** Хуго Клајн, *Основни проблеми режије*. Београд: Универзитет уметности у Београду.
- **Станиславски 1996:** К. С. Станиславски, *Систем*. Београд: Скрипта интернационал; Академија уметности.
- **Чехов 2005:** Михаил Чехов, *О техници глумца*. Београд: НК Интернационал.

■ ОБЛИКОВАЊЕ ДИДАКТИЧКИХ СРЕДСТАВА

■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: 22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично ■ Статус: изборни ■ мр Добривоје Крговић

Напомена: Курс ће се реализовати у групи до 25 студената.

Циљ предмета: је стицање знања и практичног искуства у обликовању дидактичких средстава. Студенти ће стећи неопходно знање, овладати вештинама обликовања форме и упознати принципе визуелне артикулације дидактичког средства. Кроз поједине фазе рада студенти ће научити да направе адекватан избор материјала, техника и поступака, правилну примену боја, знакова, симбола, текстова, илустрација и цртежа, као неопходних предуслова за израду дидактичког средства који се одликује изоштраним сазнајним елементима. Кроз практичне примере и задатке студенти ће уочити и разумети функционалну условљеност изгледа дидактичког средства.

Садржај предмета: чини упознавање студената са формама, елементима и правилима графичког приказивања и 3Д моделовања. На практичним примерима и конкретним задацима студенти ће проћи кроз процес креирања, разраде и практичне реализације различитих видова дидактичких средстава (објекти, модели, играчке, слике). У оквиру ових задатака истражиће се улога адекватне визуелне и тактилне структуре: бојени односи, односи облика и величина, односи слике и типографије, односи различитих текстура. Посебна пажња биће посвећена димензионисању, облику, визуелној структури дидактичког средства и избору материјала.

Литература: • Hainstock, Elizabeth G. (1997), *Teaching Montessori in the home: The Pre-School Years*, A Plume Book, New York.

■ ХОР IV

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Дејан Миливојевић

Циљ предмета: Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Садржај предмета: Вишегласно певање у ансамблу, процес припреме и финализација (јавни наступ) извођења хорских дела. Упознавање са хорском литературом, епохама и стиловима, односно начинима интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Програм Хора IV континуирано следи, наставља у допуњује програм Хора I, Хора II и Хора III.

Нотна литература:

Гаудеамус игитур. Боже правде. Химна св. Сави. Мокрањац С. Тебе појем. Симић, В.: Пошла мома на воду. Толингер, Р.: Одби се грана. Манојловић, К.: Успаванка. Бетовен, Л.В.: Жртвена песма.

Мокрањац С.: *II руковџт*. Аркаделт Ј.: *Аве Мариа*. Бајић И.: *Српкиња*. Моцарт В.А.: *Проба за концерт*. Handel, G.F.: *Canticorum iubilo*. Codaly, Z.: *Cohors Generosa*. O.di Lasso: *Ne proicias me*.